

EVOKACE

Clinton Heylin **VELKÝ ŠÉF**

život a sláva Bruce Springsteena

V O L V O X G L O B A T O R

EVOKACE

Clinton Heylin
VELKÝ ŠÉF:

život a sláva Bruce Springsteena

VELKÝ ŠÉF: život a sláva Bruce Springsteena

Clinton Heylin

Přeložil Milan Stejskal

Copyright © Clinton Heylin, 2012

First published in the UK by Constable & Robinson Ltd., 2012

Translation © Milan Stejskal, 2013

ISBN 978-80-7207-933-9

Z anglického originálu *Bruce Springsteen: E Street Shuffle*

vydaného nakladatelstvím Constable & Robinson v Londýně v roce 2012,

přeložil Milan Stejskal

Jazyková redakce Mirka Jarotková

Odpovědný redaktor Michal Hrubý

Fotografie Karel Šanda

Obálka Marcela Strejčková – Nomzamo

Vydalo nakladatelství & vydavatelství

VOLVOX GLOBATOR

Štítného 17, 130 00 Praha 3

www.volvox.cz

jako 48. svazek edice Evokace

celkově jako 1016. publikaci

Elektronickou knihu připravil PureHTML.cz

Vydání první

Praha 2013

Adresa knihkupectví VOLVOX GLOBATOR:

Štítného 16, 130 00 Praha 3

BEAT

RADIO

Classic Rock

Pro Erika, posledního zastánce, jehož víra je neochvějná.

Umění já věřím, ale umělci mi budou vždycky podezřelý, protože jsou to jenom šašci... jako všichni ostatní.

**2. května 2012 –
Tahle holka
v tom umí chodit**

Stalo se to jednoho májového večera...

Se zelenou páskou na zápěstí jsem se ocitl v tmavém prostoru zbrusu nově vystavěné newarkské arény Prudential Center. Přivedl mě sem newyorský muzikant Richard a já byl poprvé na koncertě E Street Bandu od památného vystoupení pro Vote For Change (2004), kdy Springsteen kvůli svému nekonečnému mentorování málem ochraptěl. Dneska se ale v rámci šňůry k albu *Wrecking Ball* s halami loučí. Stadiony, střejte se. Prozatím na něj čeká publikum domovského státu s nažhavenými chytrými telefony, aby konečně přivítalo návrat svého hrdiny. A najednou se zjeví a na fanoušky vybalí první překvapení večera, píseň, 'No Surrender', klasickou pecku z veleslavného alba *Born In The USA*, jehož se prodalo několik milionů.

Po mém boku stojí legie jeho věrných obdivovatelů. Patří do ní i Larry, který mi vypráví, jak ho zažil v Joe's Place, nacpaném starém bostonském baru, jenž představoval pro E Street Band mezi lety 1973 a 1974 druhý domov. Jo, to se každý večer vytasili s písničkou, 'Rosalita' a lidi málem zbořili podnik. Na tváři se mu objeví široký úsměv, když velký šéf sotva po šesti písničkách oznámí, že na řadu přijde song, který na koncertě ještě nikdy nehrál, no, možná jednou: „Frajer trsal s frajerkou a dělal ramena, vysekl salto a už ho málem nezvedla.“

„Bishop Danced“ málem otvírala klasické sedmdesátkové springsteenovské elpíčko *Fire On The Fingertips*. Jenže Bruce nedal k jeho oficiálnímu vydání souhlas. Takže se nakonec deska objevila na stáncích v Camden Lock jako bootleg. Skalním příznivcům to ovšem teď bylo úplně jedno. Byla to ztracená Bruceova klasika,

nyní však natolik přearanžovaná, že už svou předchůdkyni z třiasedmdesátého nepřipomínala ani vzdáleně. (On ji vlastně zahrál víckrát – dokonce i v Bostonu –, kupříkladu poslední zaznamenaná verze pochází z berkeleyského koncertu, který se konal 2. března 1973.)

A pak, jako by nám četl myšlenky, přejde Springsteen volně do, Saint In The City‘ – další nostalgické vzpomínky, kterou poslední dobou skoro nehraje – a mně najednou něco vytane na mysl. Je 2. května. Přesně před čtyřiceti lety to byl ještě holobrádek z Freeholdu, který se nebál nakráčet do kanceláře Johna Hammonda, legendárního lovce talentů, jenž objevil Billie Holidayovou, Arethu Franklinovou a Dylana, a zahrál mu písničku, která ho dostala do kolen. A to byla přesně ‚Saint‘.

Koncert se dál ubírá v zajetých kolejích, nicméně já už v duchu přetáčím zpátky do dob, kdy trávil odpoledne v rádiu WBCN a debutoval tam věcmi ‚Bishop Danced‘ a ‚Rosalita‘, aby je znova večer zahrál v Joe’s Place. Nebo v Max’s. Nebo The Main Point. A já si říkám, že je to až překvapivě přesná kopie té doby a té kapely, jenže pořád jenom kopie. Jak k tomu došel, a jak odtamtud došel až sem, o tom právě vypráví tato kniha. A že je to zajímavý příběh. Sám to nedočkavému austinskému posluchačstvu letos v březnu potvrdil:

„Hrál jsem noc co noc po barech, abych vybrousil písničky k úplný dokonalosti ... Takže jsem po čase měl slušný esa v rukávu. No, a když jsme konečně vyrazili na šňůru, tak kde jsme je zahráli, tam sto let tráva nerostla.“

**Pravěk: 1964–72 –
Brány vědomí
rozkopnuté dokořán**

Do svých třinácti jako bych vlastně ani nežil, alespoň takovej mám celej život pocit. Potácel jsem se světem, odrážel se od stěn a lidí, nenacházel nic, k čemu bych si dokázal vytvořit vztah, dokud jsem neobjevil kytaru a rokenrol. Od té doby mě nezajímalo nic jinýho. – Bruce Springsteen, 1978

Když Ježíš káral svého zámožného přívržence slovy: „Jestliže se někdo nenarodí znovu, nemůže spatřit Boží království,“ asi tím neměl na mysli „znovuzrození“, které dovedlo třináctiletého Bruce Springsteena k odpadlictví. „Prozřít“ se mu podařilo jenom díky tomu, že hodil za hlavu Kristovu věrouku, kterou se mu do hlavy železnou rukou snažily vštípit autority převážně něžného pohlaví, počínaje jeptiškami v místní klášterní škole, do níž docházel před nástupem na střední, a konče jeho matkou, která měla rozhodující slovo v jejich pronajatém polorozpadlém domečku v newjersejském Freeholdu.

Ježíšovu pojetí revolty se ovšem zaset sémě do Springsteenovy myslí nepodařilo, třebaže ho jediná pravá víra, se svými trefnými výroky zkomolenými prvním nikajským koncilem, pevně tiskla ve svých pařátech takřka již od kolébky. Avšak rozhodně ne až do hrobu. Přesto lze u něj slyšet některé dozvuky Ježíšova poselství ještě v roce 1981, kdy jednomu belgickému reportérovi sdělil: „Katolická výchova mě naučila se bát. V tomhle náboženství se nevzhlíží k nebi, ale k lidem kolem vás.“

Za rok složil ‚My Father’s House‘, první ze série autoterapeutických skladeb, které se zabývaly onou dobou, kdy žil pořád ve strachu. Když píseň na koncertě uváděl, odehrávalo se to v podobném duchu: „První vzpomínka, která se mi z dětství vybaví, je strach z ďábla. Nejspíš mě máma v té době hodně brala do kostela a nekázalo se tam o ničem jiným.“ Postupem času se strach proměnil v stud a

poté v zlost. Ve svých třiceti letech ostatně rozvážně uvedl, že když vnucená víra přestala dostačovat jeho nejvnitřnějším potřebám, „tak byl ten strach nanejvýš ničivěj a zavrženíhodnej. A ten zakrejšval pravýho ducha víry.“

Jeho rozhořčení se mezitím již stačilo naplno projevit v tvorbě – zpočátku, na přelomu let 1971 a 1972, v písních o rouhavých andělech a mesiáších. V letech 1981 a 1982 se ústředním tématem stal existenční strach a zakořeněná bezbožnost. Tou dobou mu z toho bylo na zvracení: „Víra mi smrdí podobně jako kostely, v kterejch se mi pokaždý udělalo blbě. Zkrátka mi bylo na blití.“ V té době si patrně ještě neuvědomoval, že jeho matce poskytovala víra jedinou útěchu v jejím beznadějném životě, který trávila v dozajista nelítostném newjerseyském městě Freehold. A právě v něm Bruce vyrůstal, zprvu v domě matčiných rodičů, neboť otec s matkou šetřili, jak mohli, aby se taky časem zmohli na něco svého. A právě tehdy uchvátil malého Bruce fenomén rozhlasu, třebaže ne ani tak hudba jako spíš přístroj samotný. V září roku 1978 se při úvodu k nemilosrdnému songu ‚Factory‘ michiganskému publiku svěřil:

Všichni jsme bydleli u prarodičů. V jejich domě se konala první bohoslužba i první pohřeb ve městě. Můj děda byl elektrikář a někdy spravoval i starý rádia. Vzpomínám si, že v pěti letech, někdy před naším stěhováním, mě v létě vyvezl z města. Tehdy tam bylo dost horníků, nejčastěji přijížděli za prací z jihu a těžili kousek za městem, no a těm právě prodával ty rádička.

Skutečností zůstává, že svého dědečka, pana Zerilliho, zvěčnil ve své písni. Jednou z prvních skladeb, které předložil Mikeu Appelovi při podpisu pracovní smlouvy na jaře roku 1972, byl autobiografický kousek prostě nazvaný ‚Randolf Street‘. V něm se pokusil zprostředkovat posluchačům svět viděný očima dítěte, které

považuje svého dědečka za „profíka přes elektřinu“, neb „mu přednáší o drátech a obvodech/ žije na volný noze a na denním světle ho člověk pomalu ani nevidí/ a i když má dílnu plnou spínačů a ciferníků ... / do toho hlavu v oblacích a oči jako ostříž“. Vzhledem k tomu, že už měl v takhle rané době sklony přisuzovat obyčejným lidem nadlidské schopnosti, tak bylo více než jasné, že prostřednictvím autobiografických písní se rozhodně nenajde.

Podobně jako většina bystrých dětí vyrůstajících v izolovaném, až klaustrofobickém prostředí se Bruce uchýlil do říše fantazie, když byl sotva ve školním věku, vlastně na tom byl takřka stejně jako Patti Smith, rovněž ze státu New Jersey, jež se narodila o tři roky dříve do obdobné rodiny: její otec byl skeptik, bývalý voják, a matka zase až fanatická křesťanka, typická zástupkyně americké bělošské spodiny. Není tudíž divu, že si ho brzy učitelé zaškatulkovali jako snílka, aniž by mu poskytl duševní podněty, které tak moc potřeboval a doma je jistojistě nenacházel, a to hlavně poté co Springsteenovi konečně vylétli z hnízda prarodičů a zabydleli se na South Street.

Sotva se přestěhovali, objevil se doma další hladový krk, Bruceovi se narodila sestríčka. Dříve těžká doba byla najednou ještě těžší, ale Springsteen vzpomíná na dobu po narození Pamely v roce 1962 jako na „jedno z nejlepších období mého života, protože atmosféra se v celém domě na čas úplně změnila“. (I mladá Patti to měla podobné. Noc, kdy se jí narodila sestríčka, popsala v úžasné skladbě ‚Kimberly‘.) Jenže tomuhle klukovi z jerseyského pobřeží čím dál víc připadalo, že život už dávno odradil štěstí, abych chodilo do jejich domu. Publiku v St Louis ostatně řekl: „Vyrůstal jsem v domě, v kterém. nebylo skoro nic, co by připomínalo možnosti,

který život skýtá.“ Dokonce ani politická témata se v rodině neprobírala, Bruceovi řekli, že je Demokrat a hotovo:

Bruce Springsteen: Z domova si vzpomínám akorát na jedinou debatu o politice. Byl jsem ještě prcek a zrovna jsem se vrátil ze školy ... nejspíš se ten rozhovor odehrál někdy během voleb, mohlo mi bejt tak osm, nebo devět. Dorazil jsem domů a zeptal se mámy: „Koho volíme?“ A ona mi odpověděla: „No přece Demokraty, protože jim leží na srdci blaho pracujícího lidu.“ Tečka. Víc se u nás doma politika nikdy neprobírala. [2004]

Po jeho rokenrolovém prozření v pubertálním období už tolik nepociťoval nedostatek intelektuálních podnětů. Pouze ve zralém středním věku si uvědomil, o kolik vlastně přišel: „Nevyrůstal jsem v podnětném prostředí. Nešlo si jen tak sednout a bavit se o knížkách, o tom, jaký čteš a jak tě ovlivňují ... Já jsem spíš produkt masové kultury.“ Naštěstí tou masovou kulturou myslel jednu z jejích inspirativnějších podob, a to rádio a televizi, které pronikly do všech, i těch sebechudších amerických domácností. Co se Springsteenových týče, ti byli rádi, že se svojí čerstvě rozrostlou rodinou vyšli s penězi. A někdy ani to ne:

Bruce Springsteen: Vyrůstal jsem v domácnosti, která se musela hodně uskrovnovat, rodiče žili skoro pořád k vejplaty k vejplatě. Máti si musela dokonce půjčovat, aby bylo na Vánoce, a pak to celý rok splácela, aby si o dalších svátcích zase půjčila znova. Takže vím, jaký to je. [2004]

Byla to často právě Bruceova matka Adele, kdo ochránil rodinu před úplnou finanční pohromou. Otec měl sice nějakou dobu zajištěnou práci v továrně na zpracování plastů, avšak než se s manželkou v roce 1969 odebrali do Kalifornie, se hlava domácnosti několik let potácela od jedné nekvalifikované nenáročné krátkodobé práce k druhé. Tato zkušenost se jejich synovi nesmazatelně vryla do paměti, zúročil ji dokonce v jednom

dvojverší, které v roce 1982 použil v písni 'Glory Days': „Bylo mi devět, když táta stál u Forda za montážní linkou/ dneska jenom sedí na zadku, ale já vím, co se mu asi honí hlavou.“ V té době již poměrně dospělý Bruce připustil: „Na mejch koncertech pomalu neuslyšíte písničku, která by se nedala přímo vztáhnout k mejm rodičům.“

Otec a matka se povahově dost lišili a při bližším pohledu bylo jasné, komu se Bruce víc podobá, a tudíž proti čí autoritě se bude víc stavět. Stejně jako jeho otec Doug byl vlk samotář a uzavíral se sám do sebe. Věčný „útěkář“ Bruce se ale za svou podobu vůbec nestyděl: „Většinu času trávím úplně sám. Táta byl taky takovej. Žil jsem s ním přes dvacet let. Ani jednou si nepřived domů kámoše. Ani jednou.“ Stejně tak se Doug nesnažil s rodinou zabřednout do nějaké podnětné konverzace. Dokonce i poté, co se objevil v hledáčku médií, popsal Bruce svého otce (v přítomném čase) jako člověka, který „mi nikdy nemá moc co říct. Ale já stejně vím, že o dost věcech přemejšlí. A přemejšlí o nich tak moc, že už je to skoro na palici.“

Oproti němu Dougova stoická manželka Adele byla tou osobou, která vštípila jejich jedinému synovi jistou dávku pracovní morálky, o níž se neváhal zmínit i na koncertech – „Její život byl v jistým smyslu neuvěřitelně jednotvárněj, samá práce, práce a jenom práce, ale já ji za to hodně obdivoval“ –, a když si to mohla dovolit, a vlastně i když nemohla, ráda uspokojovala synovy rozmazy. Když mu bylo třináct, netoužil po ničem jiném než po vlastní elektrické kytáře. Po čtyřiceti letech, zrovna toho večera, kdy byl uveden do rokenrolové síně slávy, se Adele zcela jasně a bez okolků přiznal, jak moc je jí za všechno vděčný:

Bruce Springsteen: Rád bych poděkoval své matce Adele za ty nádherný Vánoce, kdy jsme spolu stáli před hudebninami, já ukázal prstem na kytaru značky Sunburst a řekl: „Mami, tuhle přesně chci.“ Koupila mi ji, a i jinak mě chránila a starala se o mě po dalších tisíc dní a nocí. Nejdůležitější ale bylo, že jsem díky ní bral práci jako svým způsobem radost, která dokáže člověka naplnit hrdostí a sebeúctou, jako něco, co mě světu kolem víc přiblíží. [1998]

Toužil po tom, aby se kytara stala jeho perem i mečem, od té doby, co poprvé uviděl v televizním pořadu *The Ed Sullivan Show* Elvise Presleyho, jenž byl tehdy postrachem všech amerických rodičů. Jemu (a celé jeho generaci) „se líbil nejenom Elvisův vzhled, ale hlavně jeho pohyby, některý z nich šileli a byli jako u vytržení, jiný zas štvaly a hnusily se jim. Takovou moc televize měla.“ A posléze dodal: „Hned další den jsem musel mít kytaru. Stál jsem před zrcadlem, měl jsem ji zavěšenou na krku, a věděl jsem, že přesně tohle mi chybělo. Jenže pak jsem si připadal, jako bych zalezl zpátky do hrobu, a to trvalo zhruba do mých třinácti let.“

Stejně jako ostatní děti ze silných ročníků přišel mladý Bruce na to, že ta velká, těžkopádná kytara zavěšená na jeho krku nevypadá tak nonšalantně jako na věčně se pohupujícím Elvisovi a že si akorát sedře kůži ze svých drobounkých prstíků, a navíc ty akordy vůbec nezní jako od Presleyho: „V šesti letech jsem poprvý pohlídl krk kytary, kterou jsem měl zapůjčenou z freeholdského krámu Mikea Deala s hudebníma nástrojema. Jenže jsem měl krátký prsty. Zkrátka pech s velkým P. Tak jsem na ni prostě před zrcadlem jenom poklepával, poklepával a poklepával.“ Pak ji odložil a začal hledat jiný smysl života: „Zkoušel jsem fotbal, baseball a podobný sporty. Zkoušel jsem všechny možné kluby, ale nikam jsem nezapad. Připadal jsem si jako v bludišti. Až muzika mě oslovila. Nikdy jsem ji nebral jenom jako koníček.“

Předtím než mu hudba plně otevřela oči, však ještě stačil zavrhnout víru svých rodičů. Ve věku třinácti let už měl plné zuby hodin náboženství, na něž musel docházet v rámci klášterní školy, kam ho matka zapsala. V rozhovoru s Billem Flanaganem uvedl: „Doslovnej výklad bible a víra, že něco je tak, jenom tak, a není tomu za žádnou cenu vyhnutí, mi vždycky přišly trochu arogantní. Nedokázal jsem pochopit, jak by taková povýšenost – přesvědčení, že má někdo patent na slovo boží – mohla jít dohromady se skutečným duchovním prožitkem.“

Brzy nato se vzbouřil. V první řadě začal vzdorovat jeptiškám. Ty ho přeřadily zpátky do přípravy a poštvaly proti němu spolužáky. Začal tedy chodit za školu: „Mockrát jsem utek. Museli mě přivlíknout zpátky. Poprvý to bylo v šestý třídě, v jedenácti. Načapali mě a odtáhli ještě na odpolední výuku ... jak já tu školu nenáviděl. Hrozně moc. Pár let jsem to snášel, ale v osmičce už jsem byl pevně rozhodnutej.“ Nakonec oznámil svým rodičům, že už má dost zastaralé náboženské výuky, a trval na přeřazení do místní střední školy. Otec s matkou ho sice nevypověděli z domu, stal se však nadlouho černou ovčí rodiny:

Bruce Springsteen: V osmičce jsem s katolictvím definitivně skoncoval. Ve třinácti už musí bejt přece každému jasný, že je směšný se něčím takovým řídit. V osmý třídě jsem si tím byl naprosto jistej. Rozhod jsem se přejít na státní gympl a to byla teprve mela. Říkali mi: „Zbláznil ses?! Budeš špína! To nejhorší na světě! Budeš. bezvěrec!“ [1978]

Rodiče si možná dělali starosti o spásu duše odpadlíka ve svých řadách, ale to nejhorší mělo teprve přijít. Zhruba v době ztráty své víry objevil Bruce kouzlo opačného pohlaví a pravý smysl hříchu, trvalo ovšem ještě pár let, než pokročil od nenápadného muchlování na zadní sedačce vypůjčeného auta k další metě. Koneckonců se

psal rok 1962. Spát s kdekým si mohli dovolit jen prezidenti. Každopádně vycítil, že s dívkami se toho dá dělat mnohem víc než se jen cicmat po skončení večerní zábavy v místním katolickém společenském klubu. Přesně na takový zážitek vzpomíná jedné únorové noci v roce 1975 v rozhovoru s novinářkou, které líčil, co všechno bylo v sázce:

„Vejral jsem na tu holku několik hodin a nemusím snad dodávat, že jsem v té době nebyl vůbec vybírávej. Těsně před koncem taneční zábavy, tedy za pět minut deset nebo jedenáct, pustili tenhle song [zapíná rádio]. No a v tu chvíli jsem vyrazil na parket. Nemusím vám snad povídat, že jsem šel hodně pomalu. Předtím jsem častokrát ani nikam nedošel. Znáte to, ujdete kus, v půlce se otočíte a vrátíte se. Holky jste se totiž neptali, jestli si chce zatancovat, ale jenom jestli chce. Můj život byl v jejích rukou! Už nešlo o tanec, byla to otázka přežití. Když odmítla. [schoulí se]; ale když přijala, spasila mě. Protože tancovat s holkou se bralo jako něco víc než ji jen objímat.“

Jenže zdi freeholdského Jericha nepadly zas tak snadno. Jednoho obzvláště rozjařeného lednového večera v roce 1974 publiku v malém bostonském klubu sdělil: „Na tanečních klášterní školy – dost podobných akcím Sdružení katolický mládeže – mívali takovou ženskou, která chodila sem a tam a prudila. Vytáhla vás třeba ze židle přímo doprostřed parketu. A když jste pak přišli v pondělí do školy, seděly tam všechny holky, seděli tam i kluci a všichni měli zelený kravatky, a zelený kalhoty.“ Není divu, že chtěl pryč. Dalším problémem zábav pořádaných organizacemi jako Sdružení katolické mládeže byla hudba. Mohla se líbit leda tak starým konzervám. Bruce totiž kolem roku 1963 začal poslouchat muziku na mámině oblíbené ranní rozhlasové stanici WNEW, která vůbec nezněla, jako by byla určená staromilcům:

Bruce Springsteen: Doma jsme gramofon nikdy neměli, ani desky nebo něco podobného, rodiče ho koupili, až když mi bylo třináct čtrnáct let. Ale vzpomínám si, že máma ráda poslouchala rádio, většinou měla naladěný střední vlny. V té době hodně letěl Elvis, psaly

se ještě šedesátý léta, a taky Ronettes, všechny ty Spectorovy výtvary a holčičí kapely z New Yorku, to byl z větší části můj hudební základ. Ronettes, Shirelles, Crystals, Chiffons, který v té době hráli docela dobrou muziku. A pak se přivalila velká britská vlna, Beatles a podobný kapelky, dále jeli třeba Rolling Stones, Manfred Mann. Takže já jsem poslouchal hlavně hudbu z let 1959 až 1965, která vyhrávala na středních vlnách. Vyrostl jsem na Royi Orbisonovi, na slavných britských kapelách jednoho hitu, newyorských dívčích skupinách a samozřejmě na Chucku Berrym. [1975]

Mladý Bruce si už tehdy nepřipadal, jako by kráčet na svou vlastní popravu, neboť ho zachránily krev, pot a slzy Spectora, Leibera a Stollera. I vykoupení je vlastně slabé slovo v porovnání s tím, jak se cítil. Ostatně na svém prvním anglickém turné tuto zkušenost s rozhlasovými zlatými šlágry řádně popsal čelnímu britskému hudebnímu recenzentovi Nicku Kentovi. Volba jeho slov hovoří sama za sebe: „Díky muzice, která se linula z rádia, jsem měl zase důvod žít. Stačila jakákoli nová nahrávka. Tehdy se psal začátek šedesátých let, takže všechno od Elvise až po Spectora ... vydavatelství Tamla, Stax, všechny britský kapely – ta muzika mi natolik učarovala, že jsem úplně zapomněl na svět kolem sebe a žil v neustálým úžasu.“

Elvis mu sice dával první hodiny popové hudby, nicméně to už byl zcela jiný Elvis, než na jakého byl z pravidelného týdenního Edova pořadu zvyklý. Už to byl hollywoodský Elvis, ten, který pěl laciné cajdáky ‚Can't Help Falling In Love‘, ‚Viva Las Vegas‘ a ‚Follow The Dream‘, a ne songy plné životního optimismu typu ‚Hound Dog‘, ‚Blue Suede Shoes‘ a ‚Jailhouse Rock‘. Springsteen sice posléze nahrál coververze všech tří poválečných filmových písní z období od alba *The River* dále, avšak byly to právě „britské kapely“, co vytěsnilo filmového Elvise z jeho paměti.

A opět to byl slavný Ed Sullivan, kdo mu ukázal cestu, neboť právě

9. února 1964 pozval tento moderátor do svého pořadu čtyři mladíky z Liverpoolu v přiléhavých kalhotách a s ještě přiléhavějšími písničkami – Beatles. Pouhých jedenáct týdnů poté, co kulka atentátníka (nebo atentátníků) připravila J. F. Kennedyho o život, a tím i jednu generaci o sny a naděje, tato báječná čtveřice hochů přistála na pobřeží a nadobro učarovala americké mládeži. Springsteen čekal na tento den, podobně jako mnoho jeho vrstevníků, celý svůj život: „Bylo to něco docela jiného, změnil se mi celý svět. Čtyři kluci hrajou a zpívají, píšou si vlastní věci.“ Svým způsobem se dalších dvacet let pokoušel přijít s tvorbou, která by někoho dokázala podobně oslovit:

Bruce Springsteen: Kapely jako Beatles nám otevřely dveře ... Kdybych tohle taky dokázal, byl bych maximálně spokojený. Rokenrol je dobrý tahoun, alespoň pro mě byl největším tahounem v životě ... A to je skutečná podstata hudby. Zmáčknot spoušť a posluchače odpálit. [1978]

Vliv podobné muziky měl hluboký dopad na všechny věkové skupiny, z dlouhodobého hlediska však tehdejší mládež stejně pokračovala v životě, který jim naplánovali jejich rodiče, a rebelovala tak maximálně po večerech na tanečních zábavách nebo tím, že si nacházela nepříjemné partnery (téma detailně probírané při nahrávání alba *The River*). Čtrnáctiletého Springsteena však tato hudba nadchla a toto nadšení mu vydrželo dalších dvacet let. Uvažoval přitom jednoduše a jasně: „Rokenrol zaklepal na dveře našeho domu, když už jsem myslel, že pro mě není východiska. Připadal jsem si jako ve slepé uličce ... chtělo se mi akorát převalovat v posteli a spát. A pak vešel do našeho domu, pokradmu se vplížil, a otevřel mi svět úplně netušených možností.“

Viděl v tom poselství a zároveň možnost, jak se spojit s dalšími

stíny, které se kolem něj ploužily na státní škole, do níž tehdy docházel, třebaže mnoha jeho spolužákům podprahové signály linoucí se z rádia jeho matky vůbec nic neříkaly. Na tuto základku chodil i Toni Hentz, který životopisci Christopheru Sandfordovi sdělil: „Byl chudej jak kostelní myš, do školy chodil v pumpkách a poslouchal negerskou muziku, tak jsme jí totiž říkali. Asi je jasný, že mezi ostatní zrovna moc nezapad.“ Pokud takové antipatie Springsteenovi vadily, naučil se to velice rychle nedávat najevo. Měl už totiž konečně tajemství, o které ho nemohl nikdo připravit: „Muzika ... mi poskytla přátele, skupinu podobně smýšlejících lidí, kluky a holky, o kterejch jsem neměl ani ponětí, ale věděl jsem, že někde jsou. A všechny nás spojovala jedna věc, která mi zpočátku připadala jako naše společný tajemství.“

Nemyslete si ale, že díky Sullivanovu pořadu se on a mnozí jiní postavili proti dospělým na druhou stranu barikády. Koneckonců trčel „na klasickém maloměstě ... ze všech sil se snažil nepoutat pozornost, protože všechno se považovalo za hrozbu, na mládež se koukalo jako na fracky, který ostatní akorát ohrožujou“. Jednu takovou autoritu, s níž přicházel dennodenně do styku, představoval jeho otec, s nímž už to šlo tak jako tak z kopce, a ten měl najednou pocit, že uzřel na svém umíněném synovi Kainovo znamení. Bylo to však Bruceovo pevné odhodlání za žádnou cenu nedopadnout jako on:

Bruce Springsteen: Teprve až když jsem začal poslouchat rádio a upoutalo mě něco na zpěváckejch hlasech, jsem si uvědomil, že v životě se dá dělat i něco jinýho, než co dělal můj táta ... takže jsem přísahal, zkrátka dal jsem si velkej slib, že budu ctít to, že každý člověk má nárok na to žít slušnej a důstojnej život. Bohužel ten slib skoro každý den maximálně porušuju. Ale důležitý je, že se nedá zrušit a ponesu si ho do smrti v sobě. Bohužel mému tátovi se nejspíš vytratil z paměti. [1981]